

A vagyon épp oly kevésbé bűn, mint ahogy a szegénység nem erény. Jézus azonban megmutatja azt az utat, amely egyedül vezet a teljes életre. Ahol a gazdagság ballasztává válik és akadályozza, hogy az ember beilleszkedjék Isten tervébe és megvalósítsa, amit Isten övétől elvár, ott a vagyon bálványává lett az embernek. Ott az ember döntés elé kerül: csak a pénzét akarja-e számolgatni, vagy pedig az evangéliumra hallgatni? Földi mércével mérje-e a boldogságot és sikert, vagy van szeme az élet igazi értelmére? A szegénység nagy esély – vagy legalábbis az lehetne – az ember számára, hogy beleélje magát az embertárs bajába, azonosuljon vele, és így Isten eszközüvé váljék Országának építésére.

Áll ez az egyházra is. Amikor Péter és János a templom Ékes-kapuja előtt találkozottak egy koldussal, elmondhatták: „Aranyam, ezüstöm nincs, de amim van, neked adom: a názáreti Jézus nevében állj fel és járj!” (Csel 3,6) Mióta pedig az egyháznak kincsei és földbirtokai, dómjai és bankkontói vannak, mindig ritkábban tudja elmondani: „Állj fel Jézus nevében!”

A szolgáló, az emberek bajaival azonosuló egyház képének nem szabad utópiának maradnia. Krisztus, az egyház Ura írta elő útját. Ez az út az emberhez vezet, mégpedig megalkuvás nélkül. Ha másképpen nem érhetjük el, akkor üres kézzel, minden nélkül, szegényen.

Gyenge Imre szuperintendens

LEVELESLÁDÁNKBÓL

(Protestáns olvasóink leveleiből:)

— A Szolgálat minden egyes száma nagy áldásul volt számomra. Hasznos és főleg időszerű tanácsaival sok útbaigazítást kaptam. Különös számomra újra és újra felfedezni a Szentírás megélt valóságaiban mindazt a sok értéket, amely az Egy Test Egyházát éltette az apostoli időkben, és amely élteti ma is, számtalan felekezetben, így nálunk protestánsoknál is. Nincs más utunk, mint a végnélkül megmaradó Szeretet útja, mert a Szeretet mindazt túléli, ami sajnos régtől fogva — és ma is — különbözőség. De efelelti szomorúságunkat a tanítványság jeleként gyakorolt Isten és egymás iránti szeretet enyhíti, s egyben záloga Krisztus Szavában való hitünknek is, hogy Ő Onmagában mindent egygő tesz. S ha Őrajta keresztül nézzük egymást, a harmóniák harmóniája jön létre.

Bocsásson meg ezekért a gondolatokért, de éppen tegnap volt ökumenikus istentisztelet a városmajori templomban, ahol több protestáns felekezet tagjai is részt vettek, felülről való ajándékképpen kapott szent egységben.

— Hiába oszlott részekre Isten Népe, szentség csak egyféle van. Akár szent Terézé, akár szárovi Szerafimé, akár Dietrich Bonhoefferé, mind az Egy Szeretetből forrászik. A „Szolgálat” c. folyóiratnak — látásom szerint — az is erénye, hogy ezt az Egyetlent szolgálja, s a (ma még) „más” felekezetűek felé pedig megkülönböztetett szeretettel fordul. Isten nagy és számunkra rejtett munkáját különösen a missziós területeken, keresztény kisebbségű földrészekben tevékenykedő munkások látják igen valószínűn. A szeretet már győzött! Idő kérdése felragyogása!

— Amikor H. Mühlen könyvét olvastam, azokban a hetekben éltem át én is Isten csodálatos kegyelméből azt, hogy engem is megszólított, megerősített küldetésemben.

Hízen a Teológián az első négy évem úgy telt el, hogy nem volt élő kapcsolatom Istennel. Szerettem volna őt szolgálni, hisz azért is voltam itt, de igazán nem hallottam Őt. Mindaddig, amíg megtisztított engem is, hogy semmi ne álljon közénk, megértsem a szavát, üzenetét. És így most már tudom, hogy Isten általam is munkálkodni akar emberek között. Azóta annyi öröömöm van a gyülekezeti munkában, még több az igehirdetésben, amikor a Lélek által bizonyosságot tehetek Isten szeretetéről, kegyelméről. Arról a kegyelemről, amely által én is élek.

— Nagy öröömöm az itteni ifjúsági gyülekezet alakulása. Még nem sokan vagyunk, ebből is a fele teológiát végzett segédlelkész vagy még teológus. Hetente egyszer jövünk össze. Alkalmaink egy előre kitűzött ige rövid magyarázatával kezdődnek. Most a fő téma az imádság, Lk 18, a farizeus és a vámszedő imádságáról nagy beszélgetés volt, az elején megmondtuk, hogy itt nem annyira az imádságról van tanítás, hanem azokhoz szól, akik igazaknak tartják magukat. Most úgy határoztunk, hogy néhány „nagy imádságot” veszünk sorra, s azt vizsgáljuk, hogy Isten miképpen hallgatta meg, hogyan válaszolt rá. Ezen a héten Anna alakjával foglalkozunk. — Nekem még külön feladatom az énektanítás: tanulunk zoltárokat, dicséreteket, de mai énekeket is, különösen szeretjük a spirituálisokat. — Azt szeretnénk, ha ezek az alkalmak nemcsak szentírási megbeszélést jelentenének, hanem úgy tudnánk közösségben élni, hogy mindnyájan részt is vegyünk egymás életében, segítsük egymás problémáinak megoldását, helytálljunk felismert küldetésünk területén, s „egymás hite által épülünk, erősödünk.” Erre van legnagyobb szükségünk. Tartozni valahová, egy közösséghez, emberileg is.

+

— A Szabó Tihamerről szóló megemlékezést meghatódva olvastam, hiszen hittanárom volt. Némi kiegészítésre szorul. Napjaink divatos pedagógiai irányzata a kreativitásra való nevelés. Ő talán nem tudatosan, de lényegében ezt művelte. Felismerte növendékei adottságait, alkalmat adott érvényesítésükre, és alázatosan félreállt ennek érdekében. Eltúrte tanártársai csipkelődéseit, akik azt hitték, hogy kényelmi szempontok vezették, pedig több fáradtságot jelentett ez számára, mintha maga végezte volna. A szegény és egyszerű pap alakjában jelent meg akkor, amikor még gazdag és tekintélyes rend tagja volt. Ez a közvetlensége, tapintatos lelkivezetése igen sokakra mély hatással volt. Temetésekor megemlégtették Pannonhalmán, hogy sok papi hivatás elindítója és gondozója volt. Tanítványai között főpásztorok is nagy tisztelettel és szeretettel emlékeznek rá. Az érettségi találkozókra kivétel nélkül mindig meghívták, az utóbbi években beteg is egyedül már csak ő képviselte az egykori tanárokat.

— Jánosi Gyula egykori diákjainak mindig a bizalmat keltő, biztonságot adó, mosolygós „osztályfőnök úr” marad. Osztályunk elég heterogén volt származásunkat illetően, mégis minden tanulója alapjában véve egyenrangú volt. A valamelyes differenciáltságot sem a jótanulóság-rossztanulóság határozta meg elsősorban, hanem az alapvető emberl hozzáállás a kis osztályközösséghez. Osztályfőnök Úr jó pedagógiái—pszichológiai érzékkel mindig megtalálta a módját, hogy az osztály szelleme, magatartása úgy alakuljon, ahogyan a múlt értékeit megőrző, de a jelen okos behatásait is befogadó bencés diákközösségnek fejlődnie kell. A mi osztályunk nem volt az ún. hagyományos jó osztály semmilyen értelemben. Ennek ellenére bízott bennünk, harcolt értünk, mert alapvető szemlélete szerint erendően rossz ember nincs, csak rosszul nevelt és szerencsétlen. — Megbecsülésünk, tiszteletünk Gyula Bácsi iránt annál inkább fokozódik, minél jobban korosodunk. Egyik beszélgetésünk jut eszembe. Arról panaszkodtam, hogy öregségem kérdését egyelőre még nem sikerült megoldanom. Filozófiailag igen, szakmailag azonban nem. Gyula Bácsi a maga megszokott, sajátos módján mosolygott: ő megoldotta, nála a kettő együtt jár. Így is volt: teljes papi—tanári lényé egységgé kovácsolódott. Nem választotta el a kettőt; minden életmegnyilvánulásában szerves összefüggésben álltak egymással.

— Boldogult Wachter Atyával a lelki kapcsolatot mintha élne, úgy tartom. Tudom, hogy ő odafönt a mi pártfogónk, s mi is imádkozunk érte. A szíve világnagy volt, s azért örök boldogság jár.

— Nekem P. Wachter noviciusmesterem volt. Ő vezetett be a szerzetesi életbe. Szigorúsága és félséget nem ismerő odaadása Istennek az, ami nagy benyomást tett rám. Hogy a nehézségeken és megpróbáltatásokon átestem nagyobb baleset nélkül, ezt a jó Isten kegyelme után annak köszönhetem, hogy áldozatra nevelt. Misszionárius kereszt és áldozat nélkül csak karikatúra. Sokan félreértették. De ő csak egyet akart: Isten dicsőségét és az Egyház javát. A Társaságnak is szent papokat akart nevelni.

— Urs v. Balthasar írása a Küng-ügyről az én szegény kis véleményemmel egyezik, de én persze nem tudtam volna így kifejezni. Sokakat szeretnék meggyőzni a cikkben leírt adatok alapján a lényegről. Imádkozom Küngért is.

— Én most nagyon sokat imádkozom a holland püspökökért, hogy legyen bátorságuk és lelkijerük az elfogadottak szerint cselekedni. Nem könnyű a helyzetük, mert nehéz a dolgokat visszafelé fordítani. De hála a jó Istennek, hogy Szentatyánk ilyen kítartóan és energikus szeretettel tudott rájuk hatni.

+

— A mai életnek nagy hiánya, hogy nagyon kevés alkalmas hely van a csendes, békés imára. Templomaink a szentmisék után zárva vannak. A kis bekerített előcsarnokok, ahol se pad, se szék nincs, éppen csak egy kis beköszönésre jók. Bár ez is sokat ér, de általában többre vágya az ember. Zárt lelkigyakorlatok nincsenek, a modern lakásokban pedig nem könnyű gyakorlattal lehet csak függetleníteni magát a szomszédoktól áramló különféle zajoktól annak, aki imádkozni akar. — Nagyon örülök a világmisszióban dolgozó magyar atyák és nővérek híreinek. Olyan jó látni, hogy a mi véreink mi mindent tesznek, Isten kegyelméből tehetnek az evangélium terjesztésében. Csodálom hősies Isten- és emberszeretetüket. Imádkozom értük, hogy legyen elég testi-lelki erejük.

PAPI JUBILEUMOK

Vasmisék

Szeli Imre soproni kanonok Szentháromság vasárnapján Vitnyéden – amelynek több évig lelkipásztora volt – a kerület papjaival és volt káplánjaival mondta vasmiséjét. 88 évével ma is tevékeny lelkipásztor, keresett gyóntató.

Léh István piarista jún. 29-én Budapesten. „Egészen csendben, minden külső ünnepelés nélkül tartottam vasmisémet, hogy semmi se vonja el a figyelmet a nagy hálaadástól a ritka kegyelemért.”

Gyémántmisék

Sebestyén Gyula n. nyírábrányi esperesplébános jún. 29-én Fülöpön. A hívek, akik közt 26 évig élt, nagy szeretettel ünnepelték.

Varga István főesperes, ny. rábakethelyi plébános a jugoszláviai Beltinciben.

Aranymisék

Kisberk Imre székesfehérvári megyéspüspök jún. 24-én a fehérvári bazilikában, az egyházmegye aranymiséivel együtt: **Csontos Márton Ferenc, Desits**